Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

Stalna konferencija gradova i opština

Savez gradova i opština Srbije

PRAVNE NOVOSTI

Bilten SKGO za propise od značaja za lokalnu samoupravu

God. III, br. 12— Beograd, 17. novembar 2020. godine

IZMENE I DOPUNE ZAKONA O ZAŠTITI STANOVNIŠTVA OD ZARAZNIH BOLESTI

NOVO

- ✓ Uvođenje i određivanje značenja novih izraza ("*države sa nepovoljnom epidemiološkom situacijom*", "lična zaštita od infekcije", "*kućna izolacija*" i "*karantin u kućnim uslovima*")
- ✓ Dopuna posebnih mera za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti
- ✓ Poverena nadležnost JLS u vršenju inspekcijskog nadzora i kontrole nad primenom mera lične zaštite od infekcija
- ✓ Dopuna kaznenih odredbi za prekršaj pravnog i fizičkog lica

NAJVAŽNIJE IZMENE I DOPUNE

UVOĐENJE I ODREĐIVANJE ZNAČENJA NOVIH IZRAZA

U skladu sa potrebama u novonastaloj situaciji, Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti uvedeni su novi izrazi i određeno je njihovo značenje. U pitanju su sledeći izrazi:

- ***države sa nepovoljnom epidemiološkom situacijom*** koji znači da su u pitanju države koje su zahvaćene epidemijom zarazne bolesti, a koje su, radi zaštite od unošenja zaraze na teritoriju Republike Srbije, određene aktom ministra nadležnog za poslove zdravlja, na predlog Zavoda;
- ***lična zaštita od infekcije*** koja je definisana kao dužnost svakog pojedinca da preduzima mere lične zaštite sopstvenog zdravlja i života u skladu sa prirodom bolesti, a usled nepridržavanja kojih može doći do ugrožavanja zdravlja i života drugih lica od zarazne bolesti;
- ***kućna izolacija*** koja je određena kao protivepidemijska mera izdvajanja, u kućnim uslovima, inficiranih osoba bez simptoma ili sa manifestnom bolešću koja ne zahteva lečenje u bolnici, tokom perioda zaraznosti, na način da se spreči ili ograniči direktni, odnosno indirektni prenos, odnosno mogući prenos infektivnog agensa na druge osobe.
- ***karantin u kućnim uslovima*** koji je definisan kao mera ograničavanja aktivnosti radi praćenja zdravstvenog stanja kontakata, tj. zdravih osoba koje su bile izložene slučaju zarazne bolesti tokom perioda njegove zaraznosti, sa ciljem da se spreči širenje zarazne bolesti.

Ovu uslugu SKGO realizuje u okviru projekta „Institucionalna podrška SKGO – treća faza", koji podržava Vlada Švajcarske

DOPUNA POSEBNIH MERA ZA ZAŠTITU STANOVNIŠTVA OD ZARAZNIH BOLESTI

Usvojenim izmenama i dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti propisano je da se kao posebne mere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti dodatno smatraju: kućna izolacija; karantin u kućnim uslovima i lična zaštita od infekcije.

Zakon definiše da je **kućna izolacija** mera kojom se nalaže lečenje u kućnim uslovima i ograničava sloboda kretanja obolelim od zarazne bolesti, a kod kojih nije utvrđeno prisustvo nijednog simptoma ili znaka zarazne bolesti i licima obolelim od zarazne bolesti kod kojih težina bolesti ne zahteva lečenje u bolničkim uslovima, tokom perioda zaraznosti. Ovu meru nalaže doktor medicine specijalista za infektivne bolesti ili drugi doktor medicine u skladu sa naredbom ministra, o čemu obaveštava epidemiologa teritorijalno nadležnog instituta, odnosno zavoda za javno zdravlje ili druge nadležne zdravstvene ustanove. Previđeno je da bliže uslove i način određivanja mere, organe, odnosno službe zadužene za kontrolu i način vršenja kontrole poštovanja mere kućne izolacije propisuje Vlada. Ova mera se primenjuje u toku epidemija zaraznih bolesti od većeg epidemiološkog značaja, u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Zaposlenim licima kojima se određuje mera karantina, za vreme provedeno u karantinu pripada odgovarajuća **naknada zarade, odnosno plate**, u skladu sa zakonom, a rešenje o određivanju mere karantina istovremeno predstavlja i potvrdu o sprečenosti za rad dok ta mera traje.

Izmenama i dopunama Zakona određeno je da se pod **karantinom u kućnim uslovima** podrazumeva mera kojom se ograničava sloboda kretanja i nalaže praćenje zdravstvenog stanja zdravim licima koja su bila ili za koja postoji sumnja da su bila u kontaktu sa licima zaraženim od zarazne bolesti, ukoliko se tim licima ne određuje mera karantina. Koja lica podležu meri karantina u kućnim uslovima, određuje doktor medicine specijalista epidemiologije nadležnog zavoda, odnosno instituta za javno zdravlje ili druge nadležne zdravstvene ustanove. Kada doktor odredi koja su to lica koja podležu primeni mere karantina u kućnim uslovima, o tome pismeno obaveštava sanitarnog inspektora kako bi doneo odgovarajuće rešenje. Zakonom je utvrđeno i da doktor obaveštava navedena lica o trajanju karantina u kućnim uslovima, načinu ponašanja i drugim činjenicama od značaja za sprovođenje te mere. Posebno je propisano da se ova mera može primeniti i prema putnicima u međunarodnom saobraćaju koji ulaze u Republiku Srbiju iz država sa nepovoljnom epidemiološkom situacijom. Takođe, definisano je da se i ova mera primenjuje u toku epidemija zaraznih bolesti od većeg epidemiološkog značaja, u skladu sa zakonom i drugim propisima. Zakon sadrži i odredbe koje se odnose na način određivanja dužine trajanja karantina, kome sanitarni inspektora izdaje rešenja kada je ova mera određena koje nije navršilo 14. godinu života ili licu koje nije u stanju da se samo stara o sebi i o zaštiti svojih prava i interesa.

Takođe, propisano je i da se **zaposlenim licima kojima je određena mera karantina u kućnim uslovima**, za vreme provedeno u karantinu u kućnim uslovima pripada odgovarajuća naknada zarade, odnosno plate, u skladu sa zakonom, a rešenje sanitarnog inspektora o određivanju mere karantina istovremeno predstavlja i potvrdu o sprečenosti za rad dok ta mera traje. Određeno je da i da će Vlada doneti podzakonski akt kojim će bliže definisati uslove i način određivanja mere, organe, odnosno službe zadužene za kontrolu i način vršenja kontrole poštovanja mere karantina u kućnim uslovima.

Jedna od novouvedenih posebnih mera za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti je **mera lične zaštite od infekcije** koja podrazumeva takvo činjenje ili uzdržavanje od činjenja koje je usmereno na zaštitu sopstvenog i tuđeg zdravlja i života od zarazne bolesti, a koje naročito podrazumeva obavezu korišćenja ličnih zaštitnih sredstava u skladu sa prirodom bolesti, određeno ponašanje u zatvorenom i/ili na otvorenom prostoru, na javnim i privatnim okupljanjima i druge propisane mere lične zaštite kojim se sprečava ili suzbija širenje zarazne bolesti. Prema zakonu, u vreme proglašene epidemije, ovu meru dužna su da primenjuju sva lica, u skladu sa propisima, dok je posebno propisana dužnost pravnih lica i preduzetnika koji obavljaju delatnost u objektima u kojima borave druga lica, da preduzimaju radnje i aktivnosti radi primene ove mere kao i da odrede lice odgovorno za neposrednu primenu tih mera. Zakon sadrži i odredbe koje se odnose na kontrolu sprovođenja mera lične zaštite, kojima je propisano da kontrolu sprovođenja ove mere vrši sanitarna inspekcija, a u slučaju

epidemije zaraznih bolesti od većeg epidemiološkog značaja širih razmera, pored sanitarne inspekcije, kontrolu sprovođenja mera lične zaštite vrše i komunalna inspekcija i komunalna milicija, u skladu sa ovim zakonom, kao poverene poslove. O merama lične zaštite od infekcije, vrsti ličnih zaštitnih sredstava, prostora, objekata i uslova korišćenja tih sredstava, obaveza fizičkih i pravnih lica koja obavljaju delatnost ili koja koriste ili borave u tim objektima, odnosno prostoru, načinu vršenja kontrole i druga pitanja od značaja za primenu mera lične zaštite od infekcije radi sprečavanja ili suzbijanja širenja predviđeno je da Vlada donese podzakonski akt. Takođe, usvojenim izmenama i dopunama Zakona predviđeno je da se u slučaju vanrednih situacija, sprovode mere kao što su: prevoz, izolacija, kućna izolacija, karantin i karantin u kućnim uslovima ako postoji indikacija; mere lične zaštite od infekcije. Data je mogućnost ministru da naredi meru lične zaštite od infekcije na predlog Komisije ili Zavoda.

POVERENA NADLEŽNOST JLS U VRŠENJU INSPEKCIJSKOG NADZORA I KONTROLE NAD PRIMENOM MERA LIČNE ZAŠTITE OD INFEKCIJA

Izmenama i dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti određeno je da inspekcijski nadzor nad primenom mera lične zaštite od infekcije, pored ministarstva koje vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona, preko sanitarnih inspektora, u slučaju proglašenja epidemije od većeg epidemiološkog značaja širih razmera, kao povereni posao vrši i jedinica lokalne samouprave preko komunalne inspekcije, a u jedinicama lokalne samouprave u kojima je obrazovana služba komunalne milicije, kontrolu nad primenom mera lične zaštite od infekcije ovog zakona vrši i preko komunalne milicije. Propisano je da komunalni inspektor ima ovlašćenja iz propisa kojima se uređuje inspekcijski nadzor, a naročito: da izda prekršajni nalog; da podnese prijavu nadležnom organu za učinjeno krivično delo, odnosno zahtev nadležnom organu za pokretanje prekršajnog postupka u skladu sa zakonom; da obavesti drugi organ o razlozima za preduzimanje mera za koje je taj organ nadležan. U izmena i dopunama ovog zakona unete su i odredbe kojima je utvrđeno da komunalni milicioner, pored ovlašćenja propisanih zakonom kojim se uređuje rad komunalne milicije, može i: da izda prekršajni nalog; da podnese prijavu nadležnom organu za učinjeno krivično delo, odnosno zahtev nadležnom organu za pokretanje prekršajnog postupka u skladu sa zakonom; da obavesti drugi organ o razlozima za preduzimanje mera za koje je taj organ nadležan.

Novousvojenim izmenama i dopunama, propisano je da je jedinica lokalne samouprave u vršenju inspekcijskog nadzora preko komunalne inspekcije i kontrole preko komunalne milicije dužna da obezbedi primenu plana zajedničkog nadzora komunalne inspekcije i komunalne milicije. U sprovođenju inspekcijskog nadzora preko komunalne inspekcije i kontrole preko komunalne milicije predviđeno je da je JLS dužna da periodično, na nedeljnom nivou, a po potrebi i češće, Ministarstvu dostavlja izveštaje o sprovedenom nadzoru, kontrolama i preduzetim merama iz zajedničkog nadzora i kontrole komunalne inspekcije i komunalne milicije.

Kada postoje razlozi hitnosti zbog neposrednog ugrožavanja života i zdravlja ljudi, odnosno u slučajevima nepoštovanja propisanih mera u vreme trajanja epidemije od većeg epidemiološkog značaja širih razmera, u pogledu okupljanja ljudi suprotno propisima, propisano je da inspekcijski organi, kao i komunalni milicioner, može usmeno u skladu sa zakonom da naredi mere i radnje od kojih neposredno zavisi uspešno obavljanje poslova utvrđenih, odnosno poverenih ovim zakonom, a naročito: 1) da nalože da se isprazni objekat, odnosno prostor u kome je došlo do kršenja propisanih mera; 2) da zabrane obavljanje delatnosti u objektu, odnosno prostoru u kome je došlo do kršenja mere dok nadležni organ ne preduzme propisane mere, a najduže na 72 sata.

DOPUNA KAZNENIH ODREDBI ZA PREKŠAJ PRAVNOG I FIZIČKOG LICA

Dopuna Zakona ogleda se u propisavanju prekršajne sankcije za nepostupanje pravih i fizičkih lica po propisima, odlukama ili naredbama koje donose nadležni organi u skladu sa ovim zakonom, a kojima se određuju mere zaštite stanovništva od zaraznih bolesti, kao i o povećanom iznosu novčane kazne za prekršaj pravnog i fizičkog lica.

U prelaznim i završnim odredbama predviđeno je da će podzakonske akte koji su utvrđeni ovim zakonom doneti ministar u roku od 12 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Do donošenja podzakonskih propisa, propisano je da će se primenjivati propisi koji su doneti do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

VAŽENJE I PRIMENA

Narodna skupština Republike Srbije je **12. novembra 2020**. godine donela **Zakon o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti** ("Sl. glasnik RS", br. 136/2020) **koji je stupio na snagu 13. novembra 2020. godine**.

Propisi i opšti akti doneti do stupanja na snagu ovog zakona, ostaju na snazi u delu koji nije u suprotnosti sa odredbama ovog zakona do donošenja propisa i opštih akata u skladu sa ovim zakonom.

Urednik biltena Pravne novosti: Maja Stojanović Kerić, šef Odeljenja za pravni sistem lokalne samouprave
Kontakt: mailto:maja.stojanovic@skgo.org i 011/735-79-35

Možete nas pratiti i preko: